

Pim Eshuis, dierenarts bij Dierenartsen Midden Brabant: “ILT komt weer meer voor”

Sinds het begin van 2011 wordt ILT (Infectieuze laryngotracheïtis) weer vaker gemeld. Na de uitbraken in 2007 en 2008 lijkt er nu opnieuw een piek te zijn. Pim Eshuis is dierenarts bij Dierenartsen Midden Brabant in Diessen en heeft de afgelopen tijd meerdere ILT-gevallen in zijn praktijk gehad.

“Ik heb nu al zes gevallen gehad in de praktijk”, zegt Eshuis. “Dat is al bijna net zoveel als in 2010 in heel Nederland. In de meeste gevallen betrof het legpluimvee, maar ik heb ook een besmetting bij vleeskuikens gehad. En bij sierpluimvee zien we het ook regelmatig.” Pim Eshuis vindt de situatie nu bij legkippen anders dan bij de uitbraken in 2007 en 2008. “Ik heb het idee dat het nu meer chronisch is. In 2007 en 2008 waren de problemen heel acuut, nu niet. Het is vaag: iets meer uitval, iets minder productie, een secundaire E. coli-infectie. Het lijkt nu meer een trigger voor andere problemen.”

Eshuis constateert bij de uitbraken in zijn praktijk dat het vooral de vleeskuikens zijn die heftige symptomen hebben.

“Een gestrekte hals, snakken naar lucht, schuim voor de luchtpijp. Op het vleeskuikenbedrijf was er veel meer uitval door ILT dan bij de leghennen, daar zien we tot 1% uitval.”

Nieuwe PCR

Dierenarts Eshuis stuurt vaak swabs in voor het PCR-onderzoek van de GD. “Dat is veel betrouwbaarder dan voorheen, mede daarom wordt ILT nu denk ik ook meer gevonden. Soms is de uitslag van de IFT niet duidelijk, maar wordt er met de PCR-test toch ILT aangetoond.” Komt de toename van ILT-uitbraken dan niet door de betere testmethode? “Bij legkippen zou dat heel goed mogelijk kunnen zijn”, zegt Eshuis. “De PCR is een zeer gevoelige bepalingsmethode, maar met name bij vleeskuikens zijn de symptomen zo duidelijk dat we het

Wat is ILT?

ILT is een virusziekte die gepaard kan gaan met ernstige ademhalingsproblemen, productiedaling en sterfte bij kippen. De ziekte komt voor bij kippen, fazanten en pauwen. Alle kippen van alle leeftijden kunnen ziek worden, maar bij jonge dieren zijn de verschijnselen meestal minder erg en bij bruine leghennen en vleeskuikenouderdieren juist wat erger. In Nederland wordt de diagnose ILT jaarlijks een of enkele malen gesteld. In deze gevallen is vaak vaccinvirus als oorzaak niet uit te sluiten. Sinds begin 2011 zien we weer een toename van het aantal gevallen: t/m mei 2011 werden er 13 besmettingen gemeld waarvan twee bij hobbypluimvee. Ter vergelijking: over geheel 2010 lag het totaal aantal ILT-gevallen op tien. In 2011 gaat het vooral om besmettingen in de legsector: 1x legvermeerdering, 1x opfok en 5x leghennen. Daarnaast is eenmaal ILT vastgesteld bij vleesvermeerderingsdieren en eenmaal bij vleeskuikens. De GD heeft 8 van de 11 besmettingen bij bedrijfspluimvee geverifieerd met de PCR-ILT.

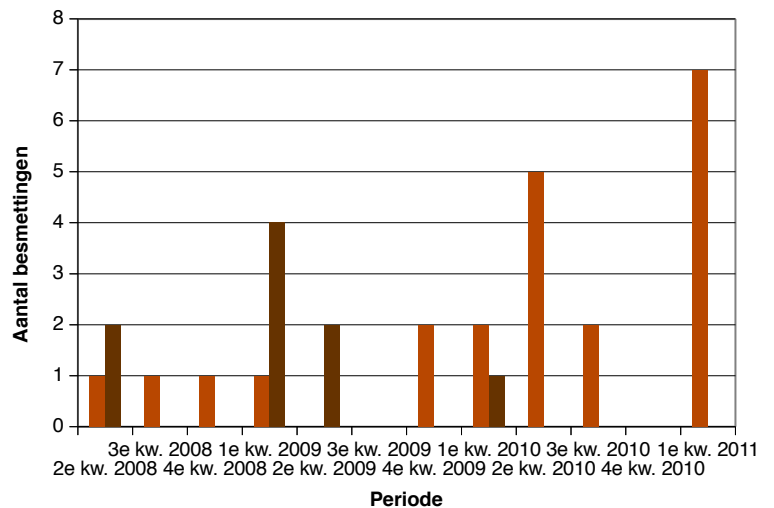

Dierenarts Pim Eshuis (r) aan het werk

sowieso wel hadden ontdekt. Ik denk dat er ook echt meer ILT voorkomt.”

Oogdruppelmethode

Ondanks dat in Nederland de meeste leghennen worden geënt tegen ILT, blijven we besmette legbedrijven tegenkomen. Eshuis: “Het is natuurlijk de vraag hoe die koppels zijn gevaccineerd. Het is heel belangrijk om leghennen 1 of 2 keer goed te vaccineren met de oogdruppelmethode, maar dat wordt niet altijd gedaan. Het is een dure methode, maar wel de beste.” Een eenmaal besmet dier behandelen gaat niet. Het laten uitzieken heeft met name bij vleeskuikens geen zin omdat het zo traag door de koppel en van hok naar hok gaat en oogdruppelen gaat daar ook niet. Eshuis: “Een noodvaccinatie heeft

Aantal ILT-besmettingen in Nederland (periode 2e kwartaal 2008 t/m 1e kwartaal 2011)

eigenlijk alleen zin bij sportvogels, daar doen we het wel eens en dan is de ILT-besmetting na een week over.” In 2007 heeft Eshuis geprobeerd een koppel vleeskuikens te vaccineren, maar dat was geen succes. “De eerste enting ging goed, maar ze reageerden heel heftig op de tweede vaccinatie.” Dit werd in dezelfde periode ook door andere pluimveedierenartsen geconstateerd.

Preventie

Pim Eshuis: “De hamvraag blijft of het ILT-virus dat momenteel circuleert en problemen geeft identiek is met het entvirus. Zijn alle tegen ILT-geënte dieren potentieel gevaarlijk voor hun omgeving omdat ze symteloos drager kunnen zijn en weer uitscheider worden onder bepaalde omstandigheden? In dat geval is het vermijden van stress, bijvoorbeeld door hitte, heel belangrijk. Eén van de vleeskuikenbedrijven hier had een uitval van maar liefst 15%. Dit was waarschijnlijk een combinatie van ILT en hittestress.” Eshuis wijst verder op het belang van een goede biosecurity. “Houd dit zo goed mogelijk in de gaten! Zorg ervoor dat bezoekers bedrijfskleding aantrekken en dat ze douchen. En pas extra op bij het laden. ILT verspreidt zich niet gemakkelijk door de lucht, maar wel door contact, dus bijvoorbeeld bij het laden. Het virus is wel heel gevoelig voor ontsmettingsmiddelen, maar kan lang overleven in droge stof en bij lagere temperaturen. Daarom moet je oppassen dat het niet in een regio blijft circuleren.” Eshuis wijst ook op het belang van één leeftijd: “Houd de dieren op één leeftijd, zeker in pluimveedicht gebied. Zo voorkom je dat het ILT-virus blijft circuleren. Dat hebben we wel geleerd in 2007.”

Na het interview bleken er in de omgeving van Diessen weer een aantal uitbraken bijgekomen, met name bij vleeskuikens. Daarom heeft Pim Eshuis alle betrokkenen in die buurt bij elkaar geroepen om te kijken hoe ze deze “buurtinfectie” aan moeten pakken. Eshuis: “We hebben iedereen goed op één lijn gekregen. We hebben afgesproken dat alle nieuwe opfokkoppels op legbedrijven goed worden gevaccineerd met de oogdruppelmethode. Verder is afgesproken dat stallen minimaal zeven dagen leeg staan en dat de vleeskuikenbedrijven in de hele Bommelerwaard proberen hun kuikens zoveel mogelijk op dezelfde dag op te zetten. Iedereen wil hier gelukkig graag aan meewerken.”